

Esimerkkejä toteutuneista tietoriskeistä

► Tietoriskien kirjo on laaja. Tähän tietokorttiin on koottu esimerkkejä toteutuneista tietoriskeistä. Mahdollisesti omassa yrityksessä toteutumassa olevat riskit voidaan tunnistaa yhteistyönä tehdyssä riskianalyyssissä, käyttäen apuna välinesarjan tarkistuslistoja jäsentämään käsittelyä. Tunnistamisessa täytyy tarkastella ihmisten ja järjestelmien toimintaa tarkalla tasolla – ”mitä jos” on tärkeimpiä kysymyksiä riskienhallinnassa.

Henkilöstön toiminnan riskit

Sairastuneen tietoja ei saada käyttöön

Asiakkaiden sopimustietojen ylläpitäjä on sairastunut eikä häntä tavoiteta. Hänen työasemansa kovalevyllä on tarve saada käyttöön pikaisesti erään asiakkaan sopimustiedot. Vastuuhenkilö on suojannut tiedot salasanallaan. Ylläpitäjän työtoveri pystyy auttamaan: hän tietää työtoverinsa salasanan. *Tällä kertaa se pelasti, mutta salasanojen ideana on salassapito. Silti jonkun pitää saada kaikki tiedot käyttöön hätätilanteissa.*

Tuttujen työntekijöiden verkosto vuotaa tietoja

Kilpailevien yritysten toisilleen tutut työntekijät vaihtavat tietoja yritysten hinnoitteluperiaatteista 'epävirallisesti'.

Puhelut julkisilla paikoilla

Varsinkaan messujen aikaan ei ole harvinaista kuulla junassa keskusteluja yrityksen asioista. Sama pätee yleensä matkoihin, lentoasemiin... – kaikkiin julkisiin tiloihin. Kännykän yleisellä paikalla käyttö lisää tällaisten tietovuotojen riskiä merkittävästi.

Alihankinta

Alihankkijan valvonta

Ulkopuolisen LVI-töitä tekevän yrityksen henkilö liikuskelee organisaation tiloissa ilman saattajaa ja työn valvojaa. *Mitä jos kyseessä onkin kilpailijan palkkaama vakooja?*

Käännöstyön epäonnistuminen

Tekninen dokumentti käännettiin ulkomaisessa käännöstoimistossa. Siellä ko. kieltä ei osattu lainkaan, ja koska käännöstoimistonkin kanssa piti kommunikoida englanniksi, jäi käännösdokumenttiin vakavia virheitä, jotka huomattiin vasta myöhemmin.

Tietovuoto lehdistöön

Hanketiedot vuotavat

Iltaapäivälehdestä saadaan lukea yrityksen toimintaan liittyvästä luottamuksellisesta hankkeesta, josta toimittajalla ei tulisi olla tietoa, ja josta työntekijöiden ei tulisi laverrella.

Tuotekehityshanke paljastuu

Varomaton markkinointihenkilö paljastaa markkinoille tulossa olevan uuden tuotesarjan. Asiakkaat lopettavat nykyisten tuotteiden ostamisen ja odottavat uusien tuotteiden tuloa markkinoille.

Puhelimet

Tärkeiden tietojen tallennus kännykkään

Pienen yrityksen kontaktitiedot oli talletettu kännykkään. Toimitusjohtajan kalareissulla kännykkä putosi järveen.

Puhelin vieraiden käyttöön

Yrityksessä ei ollut puhelinta asiakastiloissa, vaan vieraat ohjattiin hoitamaan puhelunsa tuotesuunnittelijan työpisteeseen, jossa pöydällä olivat kaikki tekeillä olevat tehtävät.

Kopiokoneet, faksit ja posti

Faksin lähetytys väärään osoitteeseen

Yhtiön lakimies lähettää valitulle toimittajalle sopimusluonnoksen telefaksilla ja käyttää pikavalintanumeron. Lakimies painoi vahingossa hylätyksi tulleen toimittajan pikavalintanäppäintä.

Kopiokone ja telefax julkisissa tiloissa

Yrityksen kopiokone ja telefax olivat tilanpuutteen vuoksi sijoitettuna käytävälle, jossa kulkee jatkuvasti asiakkaita ja muiden yritysten henkilöstöä. Kopiokoneen päällä oli kopioitavaksi tarkoitettujen tulevan kauden strategiat ja vast'ikään muutetut hinnoitteluperiaatteet. Telefaxin paperikaukalo oli täynnä tulleita telekopioita.

Kutsut väärään osoitteeseen

Sihteerin lähetti kahden tilaisuuden palaverikutsuja. Osoitteet menivät ristiin, ja kutsujen liitteenä olevat luottamukselliset tiedot menivät väärin osoitteisiin.

Tietojen hävittäminen

Levykkeiden puutteellinen tyhjentäminen

Myyntipäällikön täytyy lähettää tarjouspyyntöön liittyviä tarkennuksia ulkopuoliselle toimittajalle. Myyntipäällikkö löytää tietolevykkeen toimiston pöydältä ja hän päättää lähettää tiedot 'turvallisesti' levykkeellä. Toimistotarvikekaapin hyllyn reunassa on lappu: 'Käytettyjä tietolevykkeitä, tyhjennetty 'delete'-komennolla. Myyntipäällikkö tarkistaa aloittaessaan asiakirjojen tallentamisen tietolevykkeelle, että se on tyhjä. Hän lähettää tarjouspyyntöön liittyvät liitteet tietolevykkeellä ulkopuoliselle mahdolliselle toimittajalle. Utelias toimittajan edustaja käyttää komentoa 'undelete' ja löytää tietolevykkeeltä myyntiyhtiön hinnoitteluperusteisiin liittyviä tietoja. *Tietojen hävittäminen korpuilta ja kovalevyiltä vaatii erikoisohjelmia. Uusien levykkeiden, CD- ja DVD-levyjen käyttö on aina varmintä.*

Tietojen hävityspalvelu pettää

Yritys hankkii vuokrakoneita kolmen vuoden sopimuksella. Sopimus päättyy keuhkolla, jolloin vastuullinen henkilö on lomalla. Varahenkilö saa vuokraajalta lupauksen, että he huolehtivat ohjelmistojen ja tiedostojen hävittämisestä. Yrityksen työntekijät formatoivat laitteiden kovalevyt sisäisen mikro-rotuen tekemän ohjeen mukaisesti. Laitteet palautetaan vuokranantajalle näin tyhjennettyinä. Seuraavan vuokraajan työntekijöistä muutamat tutkivat laitteita huvikseen ja löytävät suuren joukon yrityksen talletettuja tiedostoja.

Tietokoneet

Tietokoneiden varkaus

Yrityksen tietokoneet olivat näkyvillä heti ikkunoiden takana rakennuksen takapihalla. Eräänä yönä varkaat kävivät pakettiauton kanssa hakemassa kaikki tietokoneet.

Kannettava varastettiin messuilla

Yrityksen uusinta tutkimustietoa täynnä oleva kannettava tietokone anastettiin messuosastolla. *Oliko kilpailija asiassa?*

Tietokoneiden mystinen kaatuminen

Erään yrityksen palvelin ja koko tietojärjestelmä kaatuivat salaperäisesti aina samaan aikaan päivästä. Ongelma aiheutti paljon hankaluuksia tietoliikenteessä ja jopa avaintiedon katoamista eikä syytä löydetty.

Yrityksen tietoturvapäällikkö päätti tutkia asiaa tarkemmin ja meni talon datajakamoon tuona hetkenä. Samaan aikaan huoneeseen tuli talon siivooja, joka otti palvelimen sähköjohdon irti ja kytki pölynimurinsa samaan pistokkeeseen.

Ohjelmistot

Uuden ohjelmiston käyttöönoton ongelmat

Ohjelmistotoimittajan ja yrityksen tietohallinnon kanssa on sovittu, että uuden ohjelmiston käyttöönoton aikana, työntekijät tekevät tehtävät vielä manuaalisesti uuden ohjelman lisäksi. Työn kiireen ja niukkojen voimavarojen takia työntekijät ovat laiminlyöneet manuaalisen varmistustyön. Tietokone alkaa toimia oudosti ja hyvin pian havaitaan levyvirhe. Tämän seurauksena sähköisessä muodossa olevia varmuuskopioita ei löydetä eikä manuaalisia varmistuksia ole.

Ohjelmiston luvaton käyttöönotto aiheuttaa virusvaaran

Työntekijä on asentanut työpaikalla käyttämälleen tietokoneelle omistamansa hyötyohjelman ilman erityistä lupaa. Ko. ohjelma ei ole yrityksen käytössä. Työntekijä on perustellut asentamista sillä, että käyttää ohjelmaa kotona. Rutiinintarkistuksessa löytyy ns. makrovirus (Word-dokumentteihin talentava). Virus on todennäköisesti levinnyt verkon palvelimen kautta yhteistyökumppanille, jossa käytössä on juuri Word.

Lisenssitön ohjelmistojen käyttö

Organisaatiossa on käytössä ohjelmia, joille ei ole laillista ohjelmallisenssiä (riittävästi laillisia lisenssejä). Organisaatiosta riittävästi eroava henkilö ilmiantaa ohjelmistojen käytön valvontaviranomaisille.

Haittaohjelmat ja tiedostonjako

Mato sulki konttoreita

Lovsan- ja Blaster-nimet tunteva mato pääsi erään Suomalaisen pankin palvelujärjestelmiin. Seurauksena pankki joutui sulkemaan osan konttoreistaan. Sama mato aiheutti ongelmia myös muualla maailmassa.

Erään viruksen kustannukset

Brittiläinen tietoturva-asiantuntija arvioi Sobig-virusten maailman laajuisten kustannusten nousevan 30 miljardiin dollariin. Luku perustuu ainoastaan menetety tuottavuuden arvioitiin. Eräs internet-lippupalvelu joutui sulkemaan palvelunsa Sobig-postien määrän noustua 5000 vuorokaudessa.

Pankkiyhteystietoja salasanoineen jaossa

Suuren Suomalaisen yrityksen työharjoittelija oli työaikanaan asentanut koneelleen tiedostojenjakohjelman ja halusi imuroida piraattiohjelmia koneelleen, viedäkseen ne myöhemmin cd:llä kotiin. Samalla hän jakoi käyttämänsä tietokoneen kovalevyn tiedot. Tiedostot sisälsivät mm. laskutustietoja ja pankkiyhteystietojen tunnuksia salasanoineen.